

การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนและการเปลี่ยนแปลงนโยบาย Evaluating Advocacy and Policy Change

Received: -

Revised: -

Accepted: -

รัตนะ บัวสนธ์*

Rattana Buosonte

สิริพันธ์ ดิษฐ์**

Sirinnicha Deethung

สิริภา สงคราม**

Siripha Songkhram

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ของการประเมินที่ได้รับการกล่าวถึงในแวดวงวิชาชีพนักประเมินหรือการประเมินนำมาใช้ทำการประเมินในช่วงระยะเวลาปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งการประเมินนี้รู้จักกันในชื่อว่าการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย หรือการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ซึ่งผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนนโยบายของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ผู้เขียนนำเสนอสาระของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายครอบคลุมหัวข้อตั้งแต่ ประวัติความเป็นมาหรือพัฒนาการของความคิดทางการประเมิน ความหมาย ลักษณะธรรมชาติของการประเมิน วิธีดำเนินการประเมิน บทบาทของนักประเมิน เทคโนโลยีกับการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน และแนวโน้มในอนาคตของการประเมิน

คำสำคัญ : การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน/ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย/ บทบาทของนักประเมิน/ เทคโนโลยีเพื่อโน้มน้าวสนับสนุน/ ผลกระทบการโน้มน้าวสนับสนุน

Abstract

The purpose of this article was to present a new concept of evaluation that has been mentioned in the professional evaluator communities or the evaluation used to make evaluations during the present and future periods. This evaluation is known as policy advocacy evaluation or advocacy and policy changes. The evaluation results will lead to changes in the

* ศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Professor Dr., Program of Educational Research and Evaluation, Department of Education, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

** นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Doctor of Philosophy Student Program of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: rattanab@nu.ac.th

.....
policy of various organization units, especially government organizations. The authors present the contents of policy advocacy evaluation covering the history or development of the evaluation concept, definition, the nature of the evaluation, method of policy advocacy evaluation, the role of the evaluator, technology and advocacy evaluation, and trends of the evaluation.

Keywords : Advocacy Evaluation/ Policy Change/ Evaluator Role/ Technology for Advocacy Evaluation/ Advocacy Impact

บทนำ

ในวงวิชาชีพและวิชาการด้านการประเมินก็ได้มีนักคิด (Thinker) หรือนักทฤษฎี (Theorist) อยู่จำนวนหนึ่งที่พยายามนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโมเดลหรือรูปแบบ (Model) แนวทางการดำเนินงาน (Approach) และทฤษฎี (Theory) การประเมินเพื่อใช้สำหรับประเมินสิ่งที่มุ่งประเมิน (Evaluand) ออกมาเป็นระยะ ๆ ซึ่งสิ่งที่นักทฤษฎีประเมินคิดและนำเสนอขึ้นนั้นแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในระดับความหมายของรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน และทฤษฎีการประเมินก็ตาม รัตนะ บัวสนธ์ (Buosont, 2007: 19-25) แต่ล้วนมุ่งไปที่การสร้างคำอธิบายถึงวิธีการที่ควรใช้สำหรับการประเมินสิ่งที่มุ่งประเมินด้วยกันทั้งสิ้น เช่นเดียวกันกับในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมานี้ก็มีการนำเสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการประเมินที่เรียกว่า “การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย (Policy Advocacy Evaluation)” หรือการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Advocacy and Policy Change Evaluation) ขึ้น ซึ่งแนวคิดการประเมินนี้ได้รับการยอมรับกล่าวถึงในวงวิชาชีพการประเมินอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

ประวัติความเป็นมา และพัฒนาการ

การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายมีจุดเริ่มต้นในช่วงระยะเวลา 20 ปี ที่ผ่านมาจากการที่มูลนิธิกองทุนภาคเอกชนของอเมริกันจำนวนหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนนโยบายภาครัฐ มีการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบหรือจะตรวจสอบว่าการให้ทุนของกองทุนที่ผ่านมานั้นทำให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในภาครัฐหรือไม่ และจะมีวิธีการใดในการตรวจสอบรวมทั้งการโน้มน้าวสนับสนุนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ผู้อำนวยการของกองทุนที่สำคัญ ๆ สามกองทุนในการตั้งคำถามและหาคำตอบดังกล่าวนี้ได้แก่ผู้อำนวยการของกองทุน Annie E. Casey, กองทุน Atlantic Philanthropies และกองทุน The California Endowment จากการตั้งคำถามและความพยายามหาคำตอบของผู้บริหารกองทุนสามกองทุน ทำให้เกิดการประชุมร่วมของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน ในการหาคำตอบดังกล่าว ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ได้ใช้กรอบความคิดเกี่ยวกับขอบข่ายขององค์ประกอบการพัฒนาความร่วมมือและขอบข่ายการสร้างกลยุทธ์โน้มน้าวสนับสนุนนโยบายอันทำให้การสร้างขอบข่ายของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายมีความชัดเจนขึ้น

.....

ดั่งภาพประกอบที่ 1

ขอบข่ายขององค์ประกอบ		ขอบข่ายการสร้างกลยุทธ์	
1. สร้างความชัดเจน จำแนกและตระหนักถึงการปฏิบัติที่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน	←	ใช้ภาษาทั่วไปและให้ความหมาย ระบุขอบเขต หลักการของสมาชิก	D
2. ความรู้พื้นฐาน หลักฐานที่น่าเชื่อถือของผลที่ได้รับจากการวิจัยและการปฏิบัติ	←	การปฏิบัติการประเมิน การสร้างทฤษฎี นวัตกรรมทางระเบียบวิธี	B
3. มาตรฐานการปฏิบัติ การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติ : ใช้ภาษาทั่วไปในการพรรณนาการปฏิบัติ	←	หลักการมาตรฐาน การใช้อุปกรณ์จัดหาวัตถุดิบ กรณีศึกษา การปฏิบัติที่เป็นเลิศ	A
4. การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ เครื่องมือสำหรับการรวบรวมวิเคราะห์และเผยแพร่สารสนเทศความรู้	←	จดหมายข่าว จัดประชุม วารสาร เว็บไซต์	B
5. โครงสร้างพื้นฐานสำหรับความร่วมมือ โครงสร้างและสถาบันที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการประสานงาน	←	องค์กรมืออาชีพ เครือข่ายสหวิทยาการ แรงจูงใจการเข้าร่วม	C
6. การพัฒนาวิชาชีพ การฝึกอบรมนักประเมิน ผู้ให้การสนับสนุนและ นักการศึกษา โครงสร้างสำหรับการฝึกอบรม กำลังคนและการพัฒนาภาวะผู้นำ	←	การฝึกอบรม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การให้ความช่วยเหลือเชิงเทคนิค การให้คำปรึกษาชี้แนะ	C
7. ทรัพยากร งบประมาณ สภาพทางการเงินและทรัพยากร อื่นๆ ที่เพียงพอสำหรับรับประกัน หรือ ก่อให้เกิดความมั่นคงในมาตรฐานการปฏิบัติ	←	ทุนสนับสนุน ผู้สนับสนุนทางการศึกษาและการเผยแพร่	C
8. การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ สิ่งจูงใจที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการ เรียนรู้และปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน	←	นโยบายสนับสนุน ปทัสถานการส่งเสริม	D

A หมายถึง จุดเน้นสูงสุด

B หมายถึง จุดเน้นปานกลาง

C หมายถึง จุดเน้นเล็กน้อย

D หมายถึง จุดเน้นน้อยมาก

ภาพประกอบที่ 1 การสร้างขอบข่ายของการประเมินเชิงสนับสนุนการเปลี่ยนนโยบาย

(ปรับปรุงจาก Raynor, Coffman Stachowiak and Raynor, 2021: 15)

.....

ต่อมาในปี 2001 Chapman and Wameyo, 2001 จาก ActionAid ทำการกำหนดขอบเขตการศึกษาเพื่อกำกับติดตามและประเมินโน้มน้าวสนับสนุนภายใต้บริบทของกลยุทธ์ ActionAid เพื่อสนับสนุนและก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้นในการจัดทำนโยบายการพัฒนาในระดับโลกของ ActionAid ในปี 2005 (Guthrie, Louie, David and Foster, 2005) ได้ระบุจำแนกให้เห็นถึงเหตุผลสามประการในการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน ได้แก่ 1) เพื่อกำหนดเป้าหมายการให้ทุนสนับสนุนและกระบวนการในการกำกับติดตาม 2) เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้รับทุน โครงการและกองทุน 3) เพื่อปรับปรุงโครงการและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ

อีก 2 ปีต่อมาคือในปี 2007 (Julia Coffman, 2007A) เขียนบทความทางวิชาการพรรณนาถึงลักษณะที่สำคัญ ๆ 4 ลักษณะ สำหรับการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนกล่าวคือประการแรกต้องมีการสะท้อนกลับผลการประเมินตามเวลาที่เป็นจริงหรือทันตามเหตุการณ์ ประการที่สอง ให้ความสำคัญของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างทางหรือเป็นระยะ ๆ ประการที่สาม ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนผู้ให้การโน้มน้าวสนับสนุน และประการสุดท้ายต้องมีการมองหรือคาดการณ์ล่วงหน้า นอกจากนี้ ในระยะแรก ๆ ของปี 2007 นี้ สมาคมการประเมินแห่งอเมริกัน (AEA : American Evaluation Association) ก็ได้จัดตั้งกลุ่มหัวข้อสนใจ (TIG : Topical Interest Group) ขึ้นเรียกว่ากลุ่มโน้มน้าวสนับสนุนและเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Advocacy and Policy Change) ทั้งนี้ในการจัดประชุมประจำปีของสมาคมในเดือนตุลาคม ปี 2007 ภายหลังจากการจัดตั้ง TIG ไม่ถึง 1 ปี ปรากฏว่ามีสมาชิกของกลุ่มมากกว่า 250 คน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มต่างก็มีการติดต่อและเปลี่ยนความรู้ สารสนเทศขยายขอบเขตและร่วมกันพัฒนาแนวคิด วิธีการ และแนวทางการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายกันอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง

ปี 2008 (Patton, 2008) สรุปความสำคัญของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายไว้ว่า การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนสามารถที่จะดำเนินการได้และควรจะเป็นการมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ของการประเมิน

ต่อมาปี 2009 (Coffman, 2009) ตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการเรื่อง “Overview of Current Advocacy Evaluation Practice” และในปี 2014 (Tsui, Hearn and Young, 2014) ตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารของหน่วยงาน ODI (Overseas Development Institute) ชื่อ “Monitoring and Evaluation of Project Influence and Advocacy” ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่แสดงถึงจุดหมาย (Milestones) ในการสร้างการเรียนรู้ที่สำคัญของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย อีก 3 ปีต่อมา (Gardner and Brindies, 2017) ตีพิมพ์หนังสือชื่อ “Advocacy and Policy Change Evaluation” ซึ่งเป็นหนังสือที่สำคัญเล่มแรกที่เขียนครอบคลุมตั้งแต่ต้นยันต้น การออกแบบ วิธีการดำเนินการ และเครื่องมือสำคัญจำเป็นที่จะช่วยให้การดำเนินงานประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากพัฒนาการของเอกสารทางวิชาการและหนังสือที่ตีพิมพ์นำเสนอเกี่ยวกับการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายในแง่มุมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเครื่องมือและวิธีการประเมิน ตลอดจนการสร้างการเจรจาต่อรองกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างหลากหลายในการโน้มน้าวนโยบายการสร้างการตรวจสอบทางสังคมและการเมืองของผลลัพธ์การโน้มน้าวสนับสนุนรวมทั้งเครื่องมือสำหรับการประเมิน

.....
 ศักยภาพในการโน้มน้าวสนับสนุนการรณรงค์ขององค์กรเหล่านี้จึงทำให้เกิดลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นของการประเมินโน้มน้าวเชิงสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่แตกต่างจากรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานการประเมินแบบอื่น ๆ อย่างแท้จริง

ความหมาย ลักษณะ และธรรมชาติ

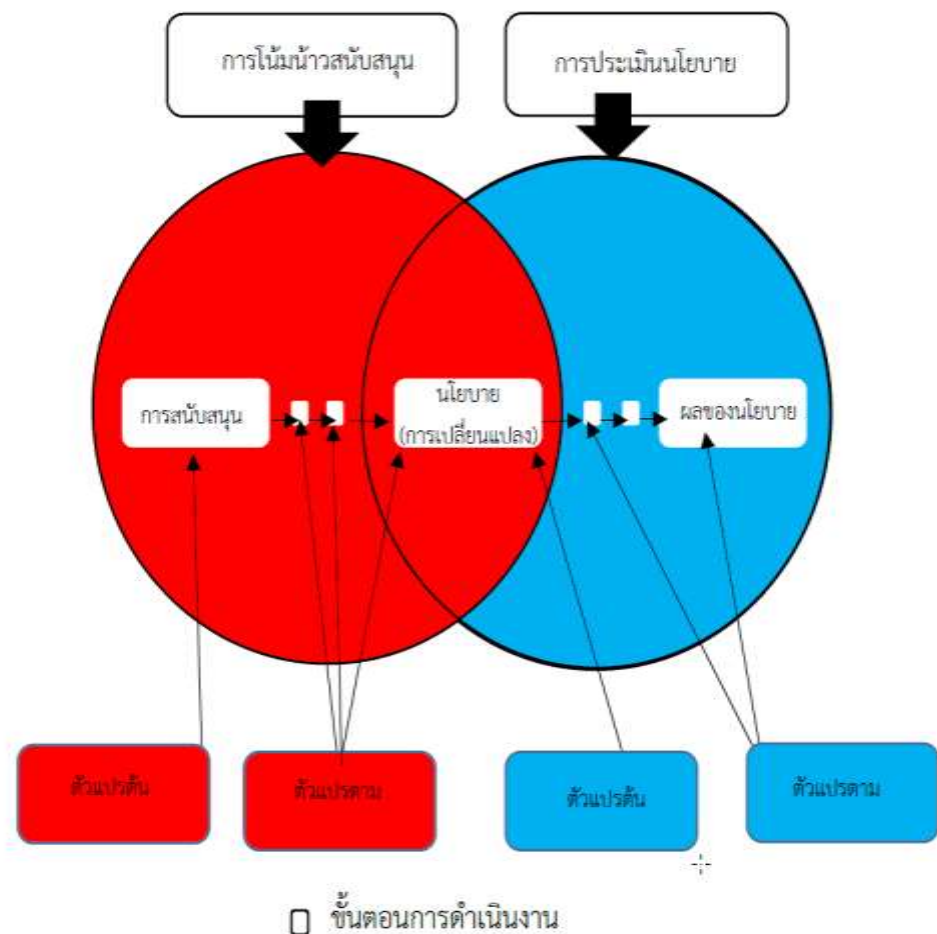
การให้ความหมายของการประเมินเชิงสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Advocacy and Policy Change Evaluation : APC) จำเป็นต้องพิจารณาจากความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนตามลำดับดังนี้

คำว่า การโน้มน้าวสนับสนุนซึ่งตรงกับคำว่า “Advocacy” นั้นจะหมายถึงการรณรงค์หรือการส่งเสริมให้เกิดสาเหตุหรือเป้าหมายของนโยบาย (Ober, Zube and Lampe, 2011 อ้างจาก Rayner, Coffman, Stachowiak and Raynor, 2021: 12) หรือกล่าวอย่างง่ายการโน้มน้าวสนับสนุนก็คือการรณรงค์หรือการส่งเสริมให้มีสาเหตุที่สำคัญจำเป็นจะต้องจัดทำนโยบายและเป้าหมายของนโยบายนั่นเอง

ส่วนคำว่า การโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Policy Advocacy” หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลาย ๆ กลุ่มพยายามที่จะหาวิธีหรือแนวทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อสถาบันหรือองค์กรที่เป็นทางการ (Formal Institution) ให้กำหนดกฎหมาย กฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่กลุ่มตนต้องการ เช่น การโน้มน้าวสนับสนุนให้เกิดนโยบายทางสาธารณสุขจากภาครัฐ การออกหลักเกณฑ์การปฏิบัติต่าง ๆ อย่างเป็นทางการที่รัฐบาลกำหนดขึ้น นอกจากนั้นในบางประเทศการโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายนี้ก็ถูกผลักดันให้มีขึ้นจากบริษัท กลุ่มทุน กองทุน และมูลนิธิตลอดจนกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ

ในขณะที่คำว่า การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือ “Advocacy and Policy Change Evaluation” นั้นหมายถึง “กระบวนการในการตรวจสอบกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางนโยบาย” ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบกระบวนการจัดทำหรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายไม่ใช่การตัดสินคุณค่าของนโยบาย (การตัดสินคุณค่าของนโยบายนั้นเรียกว่าการประเมินนโยบายหรือ Policy Evaluation) การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (หรือบางครั้งอาจเรียกสั้น ๆ ว่าการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายก็ได้) นิยมใช้ภายใต้บริบทของความพยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้นมิใช่เป็นเรื่องใหม่หรือเป็นความก้าวหน้าทางด้านการประเมินวิธีการประเมินแต่อย่างใด ความแตกต่างของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายกับการประเมินทั่ว ๆ ไปอยู่ที่กิจกรรมหรือเครื่องมือ ประการหนึ่งกับอีกประการหนึ่งนั่นก็คือความก้าวหน้าทางกรอบความคิดที่นักประเมินได้มีการปรับเปลี่ยนมุมมองวิธีการและการจัดทำรายงานให้มีความสอดคล้องหรือลักษณะเฉพาะตัวตามบริบทของความต้องการโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายนั้น ๆ

ดังที่กล่าวมาข้างแล้วว่าการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการประเมินนโยบายมีความแตกต่างกันในขณะการประเมินแบบแรกนั้นมุ่งพิจารณาตรวจสอบกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายแต่การประเมินแบบหลังนั้นมุ่งตัดสินคุณค่าของนโยบายเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นถึงความแตกต่างของการประเมิน 2 แบบนี้ขอให้พิจารณาจากภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย

กับการประเมินนโยบาย (https://en.wikipedia.org/wiki/Advocacy_evaluation)

จากภาพประกอบที่ 2 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อนการประเมินนโยบาย ซึ่งการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนั้นมุ่งพิจารณาตรวจสอบการโน้มน้าวและผลของการโน้มน้าวคือนโยบายที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการโน้มน้าว กล่าวคือการโน้มน้าวสนับสนุนเป็นตัวแปรต้นหรือตัวแปรสาเหตุ (Independent or Dependent Variable) ในขณะที่ขั้นตอนกิจกรรมย่อย ๆ ระหว่างการดำเนินการและการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้นเป็นตัวแปรตาม แต่ในการประเมินนโยบายนั้น นโยบาย (ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงจากการโน้มน้าวสนับสนุน) เป็นตัวแปรต้นและผลที่เกิดขึ้นจากนโยบายเป็นตัวแปรตาม

นอกจากการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายจะมีความสัมพันธ์และมีความแตกต่างจากการประเมินนโยบายตามภาพประกอบที่ 2 และตามที่ได้อธิบายผ่านมาแล้วการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนก็ยังมีบางส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างจากการประเมินเชิงพัฒนาการ (Developmental Evaluation) ด้วยเช่นกันตามประเด็นต่าง ๆ ที่สรุปดังภาพประกอบที่ 3

ประเด็น	การประเมินเชิงพัฒนาการ	การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน
บริบท	โดยทั่วไปแล้วจะดำเนินการภายใต้ความซับซ้อน มีความเป็นพลวัตในการเปลี่ยนแปลง ผู้กระทำ (หรือผู้ดำเนินงาน) ก็จะอยู่ในระบบนั้นและตัวของระบบเองก็ผูกมัดบุคคลอย่างลุ่มลึก	การโน้มน้าวสนับสนุนมีความเป็นพลวัต สภาวะแวดล้อมของนโยบายมีการปรับเปลี่ยนผู้กระทำ (ผู้โน้มน้าว) พยายามค้นหาเพื่อให้ได้โครงสร้างของพลังอำนาจที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางสังคม การเมืองและองค์กร
วัตถุประสงค์	เพื่อจัดหาสารสนเทศที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมและการปรับปรุงโครงการ	เพื่อสร้างความเข้าใจการสร้าง ความพยายามในการโน้มน้าวสนับสนุนของผู้โน้มน้าวเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนความก้าวหน้าของนโยบายและเป้าหมายของนโยบาย
หน่วยการวิเคราะห์	มีความหลากหลายตั้งแต่โครงการ โครงการ องค์กรและระบบทั้งหมดที่ครอบคลุมโครงการ โครงการ และองค์กร	นโยบายและหรือระบบเศรษฐกิจสังคม ชุมชนที่ครอบคลุมนโยบาย
วิธีการวัดผลลัพธ์	การวัดผลลัพธ์พิจารณาจากการปรับเปลี่ยนงาน โดยใช้ทั้งเอกสารที่สามารถจะทำนายและไม่สามารถคาดหวังผลที่ได้รับรวมทั้งเอกสารที่แสดงถึงผลลัพธ์ที่ตั้งใจต้องการและไม่ตั้งใจ	วัดจากความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะหรือศักยภาพ เจตคติ และความเชื่อของผู้โน้มน้าวตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่เกิดขึ้น การวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ
วิธีการทั่วไป	วิธีการต่าง ๆ ที่ครอบคลุมการปรับเปลี่ยนงาน อาทิ การออกแบบการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลและแนวทางการสะท้อนกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะท้อนกลับอย่างเร่งด่วนเป็นวิธีการที่สำคัญจำเป็นต้องใช้	วิธีการที่ได้รับการออกแบบไว้สำหรับการกำหนดประเด็นท้าทายร่วมในการประเมินเชิงโน้มน้าวที่ผลลัพธ์ตามความต้องการสูงสุดอาจจะไม่บรรลุเนื่องจากมีปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากการควบคุม วิธีการที่ใช้ ได้แก่ ระเบียบวิธีการกำหนดชี้้นำการตัดสินใจ การจัดอันดับของผู้จัดทำนโยบาย การจัดทำแผนที่ผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ การ

ประเด็น	การประเมินเชิงพัฒนาการ	การประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน
		วิเคราะห์การสนับสนุน การใช้สื่อและ การกำหนดกรอบการวิเคราะห์
การใช้ประโยชน์	นิยมใช้เพื่อสร้างกลยุทธ์	สามารถใช้เป็นเอกสารของผลลัพธ์และ สร้างกลยุทธ์หรือใช้ได้ทั้งสองแบบ

ภาพประกอบที่ 3 การเปรียบเทียบแนวทางการดำเนินการประเมินเชิงพัฒนาการและการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย (ปรับปรุงจาก Sonia, Saltzman and Spilker, 2021: 21)

จากภาพประกอบที่ 3 จะพบว่า การประเมินเชิงพัฒนาการและการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายนั้นค่อนข้างจะมีความแตกต่างกันมากในประเด็นของวัตถุประสงค์การดำเนินงาน หน่วยการวิเคราะห์ศึกษา วิธีการวัดผลลัพธ์และวิธีการทั่วไปในการดำเนินงาน แต่ก็ค่อนข้างคล้ายกันในประเด็นของบริบทการดำเนินงานและการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงาน

นอกจากจะมีความแตกต่างระหว่างการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายกับการประเมินนโยบายและการประเมินพัฒนาการตามที่เคยเปรียบเทียบให้เห็นผ่านมาแล้วนั้น การดำเนินการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายยังมีธรรมชาติที่สำคัญ ๆ 7 ประการ (Raynor, Coffman, Stachowiak and Raynor, 2021: 13-14) ที่พึงตระหนัก ได้แก่

ประการแรก ความซับซ้อนยุ่งยาก การเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยทั่วไปแล้วมิได้เกิดขึ้นอย่างง่าย ๆ ตรงไปตรงมา แต่มีความเป็นพลวัตทางอำนาจที่ทำให้ผู้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายต้องมีการปรับเปลี่ยนการตัดสินใจอยู่เสมอ ๆ

ประการที่สอง ความหลากหลายจากพลังบีบภายนอก นโยบายที่เฉพาะเจาะจงบางอย่างมักได้รับการต่อต้านจากกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจโดยตรงและกลุ่มคนที่สนใจโดยอ้อมต่อนโยบายดังกล่าว

ประการที่สาม กรอบเวลา แม้ว่านโยบายบางอย่างจะมีการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ แต่ถ้าว่ากรอบเวลาของการเปลี่ยนก็อาจจะชะงักช้าลงไปอันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งก็มีอยู่บ่อยครั้งที่กระบวนการเปลี่ยนแปลงนโยบายต้องใช้เวลาข้ามปีในการพัฒนาความคิด การสร้างนโยบายการปรับเปลี่ยนหรือปฏิเสธลัทธิหรือนโยบายนั้น และแม้กระทั่งไม่มีวันสิ้นสุดกระบวนการตามปกติที่ควรจะเป็น

ประการที่สี่ กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนและหมุดหมาย การโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายประกอบด้วยปัจจัยแทรกแซงหลายปัจจัย อาทิ การวิ่งเต้น การทำงานของสื่อ การยกกร่างรูปแบบทางกฎหมาย การลงคะแนนรับหรือปฏิเสธ การมีส่วนร่วมในการสร้างและการเคลื่อนไหวของกลุ่มเคลื่อนไหวในระดับรากหญ้า กลยุทธ์ที่มีความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้การสร้างนโยบายหนึ่ง ๆ มีความลื่นไหลเป็นไปได้โดยสะดวกหรือชะงักงัน ดังนั้น หมุดหมายสำหรับความก้าวหน้าของนโยบายหนึ่ง ๆ อาจจะมีลักษณะเดินทางไปสองก้าวและถอยหลังหนึ่งก้าว

ประการที่ห้า ประเด็นโต้แย้งแหล่งที่มา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีความซับซ้อนของนโยบายและมีข้อเท็จจริงหลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นหลังประตูปิดสนิทหรืออยู่เบื้องหลังการโน้มน้าวเปลี่ยนแปลงนโยบาย

.....
 ดังนั้นการจำแนกแยกแยะถึงแหล่งที่มาทั้งในแง่การคัดค้านต่อรองและการสนับสนุนนั้นจึงเป็นประเด็นโต้แย้งสำคัญที่ก็ต้องตระหนักเสมอ

ประการที่หก ข้อจำกัดของการวิงวอน ในบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาองค์กรไม่หวังผลกำไรบางองค์กรก็มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมการวิงวอนเพื่อที่จะโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายหนึ่ง ๆ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดกฎหมายที่จะให้การสนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งก็จำเป็นต้องไปถามผู้จัดทำนโยบายเกี่ยวกับแง่มุมทางกฎหมายที่กล่าวเพราะเหตุว่ากฎหมายหรือข้อกำหนดบางอย่างนั้นมีอยู่บ่อยครั้งที่มีมักจะยากต่อการทำความเข้าใจ ไม่รู้ข้อจำกัดที่แท้จริงทางกฎหมาย ประเด็นดังกล่าวเป็นสิ่งที่นักโน้มน้าวและนักประเมินต้องทำการศึกษาตรวจสอบให้ถ่องแท้ในการดำเนินงาน

ประการสุดท้าย ประเด็นโต้แย้งเกี่ยวกับข้อผูกมัดของผู้รับทุน ในการประเมินอาจก่อให้เกิดความสงสัยคลุมเครือแก่ผู้โน้มน้าวสนับสนุนเกี่ยวกับพลวัตทางอำนาจที่เกิดขึ้นจากสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้ทุนและผู้รับทุนทำการประเมิน ดังนั้นผลการประเมินอาจถูกโต้แย้งได้ คุณค่าของการประเมินจึงยังเป็นประเด็นที่ถูกโต้แย้ง ตั้งคำถามได้เสมอ

โดยสรุป การเปลี่ยนแปลงทางนโยบายเป็นเรื่องทางการเมืองไม่มีความตรงไปตรงมาและมีพลังบีบทางตรงกันข้ามเสมอ การเปลี่ยนแปลงทางนโยบายจัดเป็นเกมส์ที่ไม่สิ้นสุด ที่ผู้เล่นเกมส์พลัดเปลี่ยนกันเข้ามาและออกไป กฎเกณฑ์ต่างๆสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ไม่มีจุดจบ ประเด็นโต้แย้งเหล่านี้ไม่ปรากฏเฉพาะแต่เพียงการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายเท่านั้นหากแต่ยังรวมเข้ากับการใช้วิจารณ์ญาณในการจำแนกแยกแยะที่นักประเมินจักต้องทำการตอบสนองให้เหมาะสมอีกด้วย

วิธีดำเนินการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย

วิธีการที่ใช้ในการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายจะใช้วิธีการวิเคราะห์การสนับสนุน (Contribution Analysis) ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานอิงทฤษฎีในการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (A theory-Based Approach to Causal Analysis) พัฒนาขึ้นโดย (John Mayne, 2001) วิธีการวิเคราะห์การสนับสนุนได้รับการนำไปใช้ในการดำเนินงานภายใต้บริบทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นใช้ในการวิจัยและการแลกเปลี่ยนความรู้ การโน้มน้าวสนับสนุน และการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่ซับซ้อน เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์การสนับสนุนเป็นวิธีการดำเนินงานอิงทฤษฎี จึงเป็นวิธีการที่สามารถจะใช้เพื่อสร้างความมั่นใจว่าเชื่อถือในการสร้างข้อสรุปเชื่อมโยงเชิงสาเหตุระหว่างการสร้างกิจกรรมการโน้มน้าวสนับสนุนและผลลัพธ์ทางนโยบายที่ได้รับภายใต้บริบทของปัจจัยที่มีอิทธิพลจำนวนมากและในสถานการณ์ที่การออกแบบเชิงทดลองและกึ่งเชิงทดลองไม่สามารถที่จะเป็นไปได้เนื่องจากมีปัจจัยจำนวนมากที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์จนกระทั่งการจำแนกพิจารณาเป็นรายปัจจัยนั้นกระทำยาก ยิ่งไปกว่านั้นวิธีการนี้ยังพยายามที่จะช่วยพิสูจน์ลักษณะที่ว่า A เป็นสาเหตุของ B เป็นวิธีที่ทำการค้นหาจำแนกสนับสนุนว่า A ทำให้เกิด B ขณะเดียวกันก็ยังช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือของปัจจัยที่มีอิทธิพลอื่น ๆ ด้วย ความน่าเชื่อถือในข้อค้นพบของวิธีการนี้เกิดจากความแม่นยำถูกต้องที่ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทำการอธิบายการทดสอบและการปรับทวนตรวจสอบหลาย ๆ รอบ รวมทั้งความเข้มงวดจริงจังของนักประเมินที่จะจำแนกทดสอบ ตรวจสอบซ้ำความตรงในการอ้างการสนับสนุน วิธีการนี้จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่ซับซ้อน

.....
อย่างไรก็ดีก่อนการตัดสินใจใช้วิธีการนี้ นักประเมินจะต้องพิจารณาให้ถ่องแท้ว่าตนเองมีเวลาเพียงพอหรือมีความอดทนต่อการเก็บข้อมูลหลาย ๆ รอบและสามารถที่จะเขียนสร้างเรื่องราวกับการสนับสนุนวนเวียนซ้ำ ๆ ได้รวมทั้งความสามารถของตนเองในการเข้าถึงผู้ต้นโน้มน้าวสนับสนุนคนหลักๆ และผู้จัดทำนโยบายได้ เพราะบุคคลเหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดการเขียนสร้างเรื่องราวเหตุการณ์หรือการสร้างเชื่อมโยงระหว่างการโน้มน้าวสนับสนุนกับผลการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายมีความถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

วิธีการวิเคราะห์การสนับสนุนเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอนซึ่งในแต่ละขั้นตอนมิได้แยกออกจากกันแต่อาจมีความคล่อมเกี่ยวกันหรือจะสลับกันไปมาก็ได้โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 4-6 ขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 เขียนคำอธิบายปัญหาเชิงสาเหตุและคำถามที่สัมพันธ์กันให้ชัดเจนมีความเฉพาะเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงให้มีความแกร่งและสร้างคำอธิบายแนวทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมหลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนสอดคล้องกับทฤษฎี รวบรวมหลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงและคำอธิบายแนวทางเลือกอื่นๆที่มีความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 4 ประมวลสรุปเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับการสนับสนุนเข้าด้วยกันแล้วทำการตรวจสอบประเมินเรื่องราวการสนับสนุนนั้น ๆ และสร้างประเด็นโต้แย้ง

ขั้นตอนที่ 5 ค้นหาหลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนเพิ่มเติมตามประเด็นโต้แย้ง

ขั้นตอนที่ 6 ทบทวนและสรุปเรื่องราวการให้การสนับสนุนมีความแม่นยำขึ้น

ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เขียนคำอธิบายปัญหาเชิงสาเหตุและคำถามที่สัมพันธ์กันให้ชัดเจนมีความเฉพาะเจาะจง

ปัญหาเชิงสาเหตุและคำถามที่เขียนขึ้นอย่างสัมพันธ์กันจะช่วยกำหนดกรอบการทำงานในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการริเริ่มปฏิบัติกับผลที่ได้รับ ซึ่งการเขียนปัญหาเชิงสาเหตุและคำถามนี้ควรกระทำโดยอาศัยการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ปฏิบัติงานให้ช่วยดำเนินการจะทำให้ได้ปัญหาและคำถามที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

การเลือกคำถามเชิงสาเหตุที่ดีและเหมาะสม นักประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือนักโน้มน้าว (ในกรณีที่เป็นการทำนโยบาย) ควรที่จะตั้งคำถามทบทวนตนเองว่า 1) ปัญหาและคำถามเชิงสาเหตุนั้นมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนซับซ้อนเหมาะสมหรือไม่และมีความหมายเพียงพอที่จะใช้วิธีการต่างๆในการศึกษาค้นหาคำตอบหรือไม่ หรือ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการริเริ่มและผลลัพธ์ทางนโยบายนั้นมีความสมเหตุสมผล มีนัยยะสำคัญเพียงพอหรือไม่ หรือ 3) มีหลักฐานที่ชัดเจนแน่นหนาพอที่จะสนับสนุนความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการริเริ่มปฏิบัติและผลลัพธ์ทางนโยบายหรือไม่เพียงไร

นอกจากนั้นการดำเนินการวิเคราะห์สนับสนุนในขั้นตอนนี้ นักประเมินควรจะต้องทำการขยายขอบข่ายความสัมพันธ์ระหว่างการริเริ่มกับผลลัพธ์ของนโยบายที่คาดหวังรวมทั้งปัจจัยหลักอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลในการสนับสนุนให้เกิดนโยบายอีกด้วย

..... ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่แกร่งและสร้างคำอธิบายแนวทางเลือกที่เป็นไปได้

ในการวิเคราะห์การสนับสนุนต้องอาศัยทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่มีความแกร่ง (Robust Theory of Change) เพราะทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงคือสัจพจน์หรือข้อความที่ยอมรับว่าเป็นความจริงเป็นข้อตกลงเบื้องต้นที่ใช้อธิบายเชื่อมโยงความเป็นสาเหตุและผล ระหว่างการริเริ่มปฏิบัติกิจกรรม (เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งในที่นี้คือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการโน้มน้าวสนับสนุน) กับผลที่ต้องการได้รับ (ในที่นี้คือนโยบาย) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทำหน้าที่สร้างการเชื่อมโยงเชิงสาเหตุระหว่างกิจกรรมการโน้มน้าวหรือปัจจัยอื่น ๆ กับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงให้ปรากฏอย่างชัดเจนขึ้น ดังนั้นการจัดลำดับโครงสร้างคำอธิบายเชื่อมโยงเชิงสาเหตุระหว่างการริเริ่มปฏิบัติกับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีความสมเหตุสมผลตามหลักของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่มีการให้ความหมายและอธิบายคำหรือข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏอย่างชัดเจนในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ตลอดจนความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้สามารถที่จะทำการทดสอบพิสูจน์ได้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักและผู้จัดทำนโยบายให้การยอมรับในความเกี่ยวข้องของผลการเปลี่ยนแปลงนโยบายอันเนื่องมาจากการริเริ่มปฏิบัติของผู้ทำการโน้มน้าว ทั้งนี้การจะทำให้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงมีความแกร่งหนักแน่นในการสร้างคำอธิบายเชื่อมโยงเชิงสาเหตุจึงจำเป็นที่จะต้องให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้โน้มน้าวและผู้จัดทำนโยบายเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความหมายของปัญหาเชิงสาเหตุและร่วมกำหนดวิธีการที่จะใช้ประเมินศึกษาความก้าวหน้าของการริเริ่มปฏิบัติที่มีต่อการปรับเปลี่ยนนโยบาย

นอกจากนั้นในขั้นตอนนี้นักประเมินยังจะต้องทำการจำแนกแยกแยะบทบาทของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้วยเพราะในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายนั้น (Koleros and Mayne, 2019 อ้างอิงจาก Kane, Levine, Orians and Reinelt, 2021: 48) กล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงนโยบายมีความซับซ้อนเกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ตัวร่วมกันเป็นเงื่อนไขที่เพียงพอ (Sufficient Condition) จนเป็นสาเหตุที่เกิดผลนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ได้เกิดจากปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นการสร้างคำอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยหลาย ๆ ตัวที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุกับผลที่ได้รับ (นโยบาย) จึงมีลักษณะซับซ้อนเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันหรืออาจเรียกว่าเครือข่ายของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง”

ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมหลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงและคำอธิบายแนวทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความเป็นไปได้

ในการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายนั้นหลังจากนักประเมินได้ทบทวนการสร้างคำอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการริเริ่มปฏิบัติกิจกรรมการโน้มน้าวและผลที่เกิดขึ้น (นโยบายที่ปรับเปลี่ยน) รวมทั้งตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นที่กำหนดระบุไว้ในทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงแล้วต่อจากนั้นนักประเมินก็จะต้องทำการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังกล่าวในแต่ละประเด็นเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานนั้น ๆ ว่าจะมีความถูกต้อง (หรือมีความแกร่งหนักแน่น) เพียงไร ทั้งนี้การทดสอบสมมติฐานที่กล่าว นักประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลหลักฐานที่ปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนเพื่อใช้ข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมได้มาทำการทดสอบว่าจะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนสมมติฐานในประเด็นนั้น ๆ ซึ่งข้อมูลหลักฐานที่กล่าวนี้อาจเป็นได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและหรือข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้วิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ นานาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้น อาทิ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ และ

.....
การสำรวจเอกสาร เป็นต้น อย่างไรก็ตามนอกจากจะทำการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้แล้วนั้นนักประเมินควรใช้ข้อมูลหลักฐานทดสอบสนับสนุนคำอธิบายทางเลือกอื่น ๆ ที่มีความเป็นไปได้อีกด้วย

ขั้นตอนที่ 4 ประมวลสรุปเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับการสนับสนุนเข้าด้วยการและทำการตรวจสอบประเมินเรื่องราวสนับสนุนนั้น ๆ และสร้างประเด็นโต้แย้ง

การดำเนินงานในขั้นตอนการประมวลสรุปเรื่องราวเกี่ยวกับการสนับสนุนเริ่มต้นด้วยการเล่าเรื่องพรรณนาการเปลี่ยนแปลงแล้วตามด้วยหลักฐานที่ชัดเจนที่ใช้สนับสนุนส่งเสริมการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายสมมติฐานที่ได้รับการทดสอบจากหลักฐานที่ชัดเจนและผลที่ได้รับจากการทดสอบในขณะเดียวกันก็ต้องอธิบายระบุถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลักอันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ทางนโยบายนั้น ทั้งนี้โดยเฉพาะในการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้นเรื่องราวที่ประมวลสรุปนำเสนอควรครอบคลุมถึงอิทธิพลของปัจจัยและคำอธิบายทางเลือกอื่น ๆ ที่เป็นไปได้ในการสนับสนุนให้เกิดนโยบายไว้เป็นประเด็นโต้แย้งด้วย

ขั้นตอนที่ 5 ค้นหาหลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนเพิ่มเติมตามประเด็นโต้แย้ง

หลังจากจัดทำต้นร่างประมวลสรุปเรื่องราวการสนับสนุนเสร็จแล้วนักประเมินก็ต้องนำต้นร่างไปซักถามและให้ผู้มีส่วนได้เสียบุคคลหลัก ๆ ช่วยประเมินตรวจสอบว่าการสรุปเรื่องราวการสนับสนุนมีหลักฐานข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอที่จะได้ข้อสรุปอ้างอิงเชิงสาเหตุหรือไม่ ทั้งนี้การให้ผู้มีส่วนได้เสียบุคคลหลักที่สำคัญและผู้เกี่ยวข้องคนอื่น ๆ (เช่นผู้โน้มน้าวสนับสนุนและผู้จัดทำนโยบาย) ที่มีความรู้หรือมีส่วนรู้เห็นกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตรวจสอบเรื่องราวการสนับสนุนที่ปรากฏในต้นร่าง บุคคลเหล่านี้จะช่วยชี้ให้เห็นถึงช่องว่างของเรื่องราวที่สรุปอ้างอิงในเชิงสาเหตุได้เป็นอย่างดีว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ หลักฐานที่ชัดเจนที่ใช้อ้างการสนับสนุนนั้นขาดตกบกพร่องส่วนใด ประเด็นที่ได้จากบุคคลเหล่านี้ก็จะทำให้นักประเมินตัดสินใจได้ว่าควรจะสัมภาษณ์ ซักถามและสังเกตกับบุคคลหรือเหตุการณ์ใดเพิ่มเติมจึงจะทำให้ได้ข้อมูลหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอในการนำมาสร้างเรื่องราวการสนับสนุนให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เมื่อมีการค้นหารวบรวมหลักฐานเพิ่มเติม ทีมนักประเมินและคณะกรรมการที่ปรึกษาการประเมินอาจจำเป็นต้องตรวจสอบทบทวนทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงด้วยเนื่องจากหลักฐานข้อมูลใหม่ที่ใช้สนับสนุนการสร้างเรื่องราวการสนับสนุนโน้มน้าวนี้ทำให้ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการสนับสนุนโน้มน้าวที่มีผลลัพธ์ทางนโยบายนั้นเปลี่ยนไปด้วย รวมทั้งสมมติฐานที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรกเกี่ยวกับทางเลือกอื่น ๆ ที่อธิบายไว้ก็ต้องทำการปรับแต่งขึ้นใหม่และค้นหาหลักฐานที่ชัดเจนเพิ่มเติมเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานต่อไป

การดำเนินงานประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้นในบริบทที่มีความซับซ้อนทางนโยบายก็อาจจำเป็นที่จะต้องสร้างคำอธิบายทางเลือกและระบุอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆจำนวนมากที่เกี่ยวข้องในการอ้างการสนับสนุนเพิ่มเติม แต่ถ้าทรัพยากรและระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินมีอย่างจำกัด (Lemire, et al, 2012) ได้ให้ข้อเสนอแนะหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณาว่าจะเลือกทำการรวบรวมหลักฐานข้อมูลที่ชัดเจนเพิ่มเติมหรือไม่ดังนี้

.....
1. คำอธิบายทางเลือกและปัจจัยอื่นๆที่คาดคิดว่ามีอิทธิพลนั้นมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การประเมินหรือไม่

2. มีความสำคัญในภาพรวมครอบคลุมทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

3. มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่

ขั้นตอนที่ 6 ทบทวนและสรุปเรื่องราวการให้การสนับสนุนมีความแม่นยำถูกต้อง

ภายหลังจากที่นักประเมินได้ทำการเก็บรวบรวมหลักฐานข้อมูลที่ปรากฏชัดเจนเพิ่มเติมก็สามารถที่จะทบทวนสร้างความหนักแน่นน่าเชื่อถือของเรื่องราวการสนับสนุนได้อีก กระบวนการดำเนินงานที่มีลักษณะหมุนเวียนย้อนกลับไปมาในการทบทวนหลักฐานข้อมูลและการเขียนเรื่องราวการสนับสนุนเช่นนี้จะทำให้เรื่องราวมีความแข็งแรงน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

จากขั้นตอนการวิเคราะห์การสนับสนุนที่สิ้นสุดในขั้นตอนที่ 6 ตามรูปแบบ (Mayne Model, 2012 อ้างจาก Kane, Levine, Orians and Reinelt, 2021: 54) นั้น (Wimbush, et.al, 2012) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมขั้นตอนที่ 7 โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้ประโยชน์ของการวิเคราะห์การสนับสนุนดังนี้

ขั้นตอนที่ 7 ใช้เรื่องราวการสนับสนุนเพื่อทบทวนเรียนรู้และปรับปรุงโครงการ

ในขั้นตอนนี้กล่าวได้ว่าเป็นขั้นการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานวิเคราะห์การสนับสนุน เป็นการวิเคราะห์การสนับสนุนเพื่อส่งเสริมให้องค์กรหรือเครือข่ายได้เรียนรู้ในกลยุทธ์ แท็คติกส์ และการระดมโครงสร้างพื้นฐานของการสนับสนุนโน้มน้าวสำหรับนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพราะการวิเคราะห์การสนับสนุนได้ใช้วิธีการมีส่วนร่วมกับหุ้นส่วนพันธมิตรหรือสมาชิกในเครือข่าย จึงทำให้องค์กรได้เกิดความคิดเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนกับหุ้นส่วนพันธมิตรในการดำเนินงาน ดังนั้นการเรียนรู้ถอดบทเรียนจากรีวิวการสนับสนุน จึงช่วยให้เกิดหรือสร้างสมรรถภาพ ความร่วมมือและใช้ภาษาร่วมกันในการให้ความหมาย ของผลการค้นพบ รวมทั้งใช้สำหรับการวางแผนทำงานในอนาคตอีกด้วย

ขั้นตอนการวิเคราะห์การสนับสนุนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถสรุปได้ว่า ช่วยให้เกิดประโยชน์ในการ

- 1) นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความหมายปัญหาเชิงสาเหตุที่ต้องการสำรวจศึกษา
- 2) สร้างประเด็นโต้แย้งของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง
- 3) บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการสนับสนุนบนพื้นฐานหลักฐานข้อมูลที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ในการริเริ่มปฏิบัติไปสู่ผลลัพธ์ทางนโยบาย
- 4) จำแนกและระบุช่องว่างที่หายไปของหลักฐานข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับการสร้างเรื่องราวการสนับสนุน
- 5) สร้างและแบ่งปันความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงาน เพื่อการวางแผนดำเนินงานในอนาคต

บทบาทของนักประเมิน

เนื่องจากนักประเมินที่ดำเนินงานประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ต้องดำเนินงานภายใต้บริบทที่มีความซับซ้อน เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและมีความเป็นพลวัตของเหตุการณ์กิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นนักประเมินจึงต้องแสดงบทบาทให้เหมาะสมถูกต้องทั้งกับสถานการณ์การดำเนินงานประเมินและเป็นไปตามมาตรฐานการประเมินที่กำหนดโดยคณะกรรมการร่วมกำหนดมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา

.....
(Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ดังนี้ (Sandino, Saltzman and Spilker, 2021: 22 – 23, Fox and Post, 2021 and Taylor, Schiro-Biidabinikwe and Cram, 2021)

1. ใช้แนวทางการประเมินแบบต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทการประเมิน สามารถที่จะพลิกแพลงเส้นไหลมีความไวในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์อันเกิดจากการที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักริเริ่มเคลื่อนไหวทางสังคม หรือผู้ดำเนินกิจกรรมการริเริ่มสนับสนุนนโยบาย (หรือผู้โน้มน้าว) และผู้จัดทำนโยบาย เพื่อที่จะได้เลือกใช้แนวทางการประเมินได้ตามสถานการณ์บริบทนั้น

2. สร้างความผูกพันร่วมมือถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนดำเนินการประเมิน เช่น การออกแบบการประเมิน การเก็บรวบรวมและให้ข้อมูลหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการริเริ่มสนับสนุนรวมถึงการตรวจสอบการจัดทำรายงานเรื่องราวการสนับสนุนโน้มน้าวการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

3. ในกระบวนการดำเนินงานประเมิน นักประเมินต้องให้ความสนใจมุ่งเน้นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมการสนับสนุนนโยบายของกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคมเท่า ๆ กับการมุ่งประเมินผลลัพธ์ทางได้โดยปลายทางที่เกิดขึ้น ตัวอย่างของผลลัพธ์ระหว่างทาง (Interim Outcome) ของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายได้แก่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือชุดความคิด (Mindset) ของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประเมิน การเพิ่มการตระหนักรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคล การสร้างเครือข่ายการดำเนินงานที่มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นและความสามารถหรือศักยภาพขององค์กรในการผลักดันจัดทำนโยบาย

4. มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประเมินการสร้างพลังอำนาจ (Evaluating Power Building) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายซึ่งมีอยู่ 3 ระดับใหญ่ ๆ ได้แก่ พลังอำนาจในระดับตัวบุคคล ระดับชุมชน หรือกลุ่มคนระดับองค์กรหรือรัฐบาล ทั้งสามระดับของแหล่งพลังอำนาจนี้ต่างมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและมีบทบาทในการทำให้เกิดนโยบายด้วยการทั้งสิ้นเพียงแต่จะแตกต่างกันในแต่ละสถานการณ์และระยะเวลา ดังนั้น นักประเมินจึงต้องรู้ในแหล่งพลังอำนาจเพื่อที่จะเข้าถึงและสร้างความร่วมมือในการประเมิน

5. จัดทำรายงานสะท้อนกลับผลค้นพบจากการประเมินได้ทันทั่วทั้งที่ ท้นกำหนดระยะเวลาในการนำผลประเมินมาใช้งาน และรายงานต้องระบุวัตถุประสงค์การจัดทำรายงานให้ชัดเจน รายงานเขียนโดยใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้โน้มน้าวสนับสนุนที่จะได้นำผลการประเมินไปใช้ในการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายตามที่กลุ่มตนต้องการยิ่งไปกว่านั้นการจัดทำรายงานต้องตระหนักในความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ที่ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลหลักฐานที่ชัดเจนตรวจสอบได้ และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นักประเมินพึงระมัดระวังในการเขียนรายงาน ก็คือ รายงานนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือกล่าวร้ายต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มกิจกรรมโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

6. สร้างความไว้วางใจ มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ร่วมงานการประเมิน แสลงตน หรือเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับค่านิยม ความเชื่อและอุดมคติทางการเมือง สังคมให้เป็นที่ยอมรับไม่มีความลำเอียง ในการดำเนินงานประเมิน และเสนอรายงานผลประโยชน์อันเนื่องมาจากพื้นฐานทางค่านิยม ความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังนอกจากนั้นเมื่อมีสัมพันธภาพผูกพันกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่ายแล้ว นักประเมินพึงแยกบทบาท

.....
ตนเองให้ออกระหว่างการเป็นนักประเมินหรือนักโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การดำเนินงาน ประเมินและผลการประเมินของนักประเมิน พึงระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อการดำเนินกิจกรรมการ ริเริ่มโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายและพร้อมรับการตรวจสอบได้จากกลุ่มคนและชุมชน ที่นักประเมินทำงานด้วย

จะเห็นว่าบทบาทของนักประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่กล่าวมานั้น มีทั้งส่วนที่เป็นด้านพื้นฐานความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการเลือกใช้แนวทางการประเมิน พื้นฐานด้านบุคลิกภาพ ทักษะ ความเชื่อส่วนตนที่จะส่งต่อการดำเนินการประเมิน ด้านการดำเนินการประเมิน จัดทำรายงานการประเมินและ การใช้ประโยชน์ ผลค้นพบจากการประเมิน

เทคโนโลยีกับการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน

เป็นที่ตระหนักยอมรับโดยทั่วกันว่าในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคตที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้าน คอมพิวเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ ส่งต่อการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนของบุคคล ชุมชน องค์กร ทั้งภาครัฐและ เอกชนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ เช่นเดียวกันกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การดำเนินงานประเมินโน้มน้าวเชิงสนับสนุน ที่เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินงานด้วยเหตุผลสอง ประการ ได้แก่

ประการแรก ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำนโยบายและการนำไปใช้ เพราะ ความก้าวหน้าในโปรแกรมประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อใช้ ประกอบการตัดสินใจ จัดทำหรือปรับเปลี่ยนนโยบายขององค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ผู้ที่ทำหน้าที่ จัดทำนโยบายสามารถเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งการทำนายเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นใน อนาคตจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์แนวโน้ม วิเคราะห์การประเมินผลกระทบ ที่ซับซ้อนตามเวลาที่เป็นจริงและวิเคราะห์การสร้างภาพทางกฎหมายในอนาคต ข้อมูลเหล่านี้ก่อให้เกิดความสะดวกในการจัดทำ ปรับเปลี่ยนนโยบายได้ สอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งในปัจจุบันและจะเกิดในอนาคตตลอดเวลา เพราะการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลก็กระทำให้สะดวกรวดเร็ว เช่น การจัดเก็บข้อมูลความคิดเห็น ความต้องการ ค่านิยมของบุคคล ในทางเศรษฐกิจ สังคม การบริโภคสินค้าโดยใช้ระบบออนไลน์ หรือข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ หรือ การรวมกลุ่มของบุคคลโดยใช้ระบบ แผนที่กูเกิ้ล เป็นต้น

ความก้าวหน้าของข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยวิทยาการคอมพิวเตอร์ นอกจากจะรวบรวมแสดงให้เห็นถึงผลของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแล้ว ก็ยังเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการ เปลี่ยนแปลงวิธีการที่จะสำรวจทางแก้ปัญหาทางนโยบายอันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนนโยบายได้อย่างง่ายดายและ ตลอดเวลา

ประการที่สอง ปัญญาประดิษฐ์เปลี่ยนแปลงสังคมและนำมาสู่ประเด็นความท้าทาย ความเสมอภาคของ บุคคล

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) เป็นเครื่องจักรการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กันแนบแน่นกับ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพราะปัญญาประดิษฐ์ถูกออกแบบให้ขับเคลื่อนด้วยระบบอัลกอริธึมค้นหาคำตอบ (Hyper Targets Algorithms) ที่ถูกหล่อเลี้ยงป้อนโดยบริบทข้อมูลขนาดใหญ่ของส่วนบุคคลและข้อมูลเปิดเผยทาง

.....

สาธารณะ ปัญญาประดิษฐ์มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละวันจนเป็นเรื่องปกติจนกระทั่งบางครั้งทำให้บุคคลมิได้ตระหนักในผลกระทบทางลบของปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อตนเองและทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับการที่บุคคลได้รับผลกระทบทางลบจากปัญญาประดิษฐ์ ได้แก่ การที่บุคคลไม่อาจรู้ตัวตนเองถูกเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวอันเนื่องจากตนเองได้เคยใช้บริการออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้ อาทิ ความเชื่อ ค่านิยม อุดมคติทางการเมืองทางสังคม และวิถีการดำเนินชีวิตข้อมูลส่วนตัว ตามที่ยกตัวอย่างมานี้ บุคคลไม่สามารถจะรู้ได้ว่าจะถูกเก็บรวบรวมไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด และใช้เมื่อไร นั่นคือความโปร่งใสของข้อมูลขนาดใหญ่ที่ปัญญาประดิษฐ์สามารถล้วงลึกลำไยนั้น เป็นประเด็นท้าทายอย่างยิ่งสำหรับความเสมอภาคของบุคคลในการเข้าถึงและนำไปใช้

ในบริบทของการริเริ่มดำเนินการโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชน ประเด็นของปัญญาประดิษฐ์เป็นสิ่งที่ผู้โน้มน้าวต้องให้ความสนใจพิจารณาอย่างรู้เท่าทัน ยกตัวอย่างเช่น ถ้าทางบริษัทหรือโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำปัญญาประดิษฐ์อัตโนมัติมาใช้ในการทำงาน ที่เรียกว่า “gig worker” ก็ย่อมทำให้นโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานและปกป้องคุ้มครองแรงงานเปลี่ยนไป ดังนั้น การดำเนินการโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายในเรื่องแรงงานและการใช้ “gig worker” แทนคนงาน จึงเป็นอิทธิพลของปัญญาประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างเห็นได้ชัด และนับวันปัญญาประดิษฐ์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเด็นอื่น ๆ อีกมาก ด้วยเหตุนี้เองข้อพึงตระหนักที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ขอบข่ายทางจริยธรรม ความโปร่งใส ความพร้อมรับการตรวจสอบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการประมวลผลข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ที่หนักไปกว่านั้น ผู้โน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย นักประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนและผู้จัดทำนโยบายเองก็ตาม ก็หาว่าตนเองไม่ว่าอาจจะถูกไล่ล่าเก็บข้อมูลและถูกนำข้อมูลส่วนตัวมาใช้โดยปัญญาประดิษฐ์เหล่านี้ก็ได้เช่นกัน

จากเหตุผลสองประการของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีต่อการดำเนินการโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย และการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย นำมาสู่คำถามและคำตอบที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ตอบสนองการโน้มน้าวสนับสนุนได้อย่างไร

การตอบสนองบทบาทของเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายของภาครัฐและเอกชนสามารถกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

1.1 ใช้เมื่อผู้มีส่วนร่วมในการโน้มน้าวสนับสนุนใช้ข้อมูลส่งเสริมการบริหารจัดการให้ภาครัฐ กรณีที่การบริหารจัดการภาครัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งประสบกับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเร่งด่วน การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือปัญญาประดิษฐ์จึงมีความสำคัญจำเป็นที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจจัดทำนโยบายหรือปรับเปลี่ยนแปลงนโยบายให้สอดคล้องทันทั่วทั้งที่กับสถานการณ์นั้น ยกตัวอย่างกรณีของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 ในโรงเรียนของรัฐประเทศสหรัฐอเมริกาที่แสดงให้เห็นถึงการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนโน้มน้าวนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด-19 โดยครูโรงเรียนมัธยมในรัฐแคนซัสใช้ข้อมูลในแหล่งคราวด์ (Crowd-source Data) เพื่อเติมเต็มข้อมูลที่ขาดหายไปของรัฐบาล ครุมมอริส (Morris) เริ่มต้นด้วยการติดตามข้อมูลโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบของโควิด-19 แล้วนำไปใส่ในบทความที่พบในออนไลน์ของเอกสารเผยแพร่ในกูเกิ้ล ภายหลังจากครุมมอริสได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนร่วมงานและครูที่ติดตามสื่อ

.....
ทางสังคม ปรากฏว่าข้อมูลของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ก็ได้รับการเติมเต็มทั่วทั้งประเทศในเวลาอันรวดเร็วภายใน 10 วัน มากกว่า 700 โรงเรียน จากบทความและการโพสต์ในเฟซบุ๊กจนขยายข้อมูลครอบคลุมเกือบ 50 รัฐ ภายในเดือนสิงหาคม ปีค.ศ.2020 การติดตามข้อมูลดังกล่าวนี้กลายเป็นฐานข้อมูลแรกของโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียน การดำเนินการของครุมนิสิตนี้ถูกนำไปตีพิมพ์โดยช่องทางสื่อใหม่ ๆ ที่เป็นสื่อหลัก เช่น วอชิงตันโพสต์ ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้นักการศึกษา ผู้ปกครอง และแม้กระทั่งผู้จัดทำนโยบายที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับการป้องกันนักเรียนให้ปลอดภัยเพื่อที่จะได้กลับเข้าเรียนในโรงเรียนในฤดูใบไม้ร่วง

1.2 ใช้เมื่อผู้โน้มน้าวสนับสนุนป้องกันการใช้ข้อมูลผิด เนื่องจากเทคโนโลยีทำให้มีข้อมูลขนาดใหญ่เพิ่มมากขึ้นสำหรับให้นักวิจัย องค์กรหุ้นส่วนเอกชน และองค์กรสาธารณะนำมาใช้ประโยชน์ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างจริงจังก็คือ เป็นการนำมาใช้ที่ลบล้างความเป็นส่วนตัวของบุคคลหรือไม่ ความปลอดภัยของข้อมูลและเสรีภาพของประชาสังคมในโลกแห่งดิจิทัลเป็นอย่างไร ประเด็นที่กล่าวมานี้ว่าเป็นประเด็นวิกฤตในการใช้ข้อมูลเพื่อโน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย นอกจากนั้นความแตกต่างในหลักคิดพื้นฐานระหว่างองค์กรภาคเอกชนและองค์กรภาครัฐเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายก็เป็นประเด็นที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งในการพิจารณานำข้อมูลมาใช้ โดยเฉพาะความพร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) และความโปร่งใส (Transparency) ของการใช้ข้อมูล

1.3 ใช้เมื่อผู้โน้มน้าวสนับสนุนป้องกันผลกระทบทางลบจากการใช้เทคโนโลยี ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้สถานที่ทำงาน โรงเรียนและพื้นที่ทางสาธารณะต้องปิดตัวหรือหยุดดำเนินกิจกรรมตามปกติ โลกที่เป็นจริงก็กลายเป็นโลกเสมือน (Virtual World) สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาโดยทันทีก็คือ อะไรก็ตามที่เป็นการให้บริการจากองค์กรของรัฐในทางการศึกษาและการประชุมกับภาคเอกชนก็เปลี่ยนมาเป็นการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Zoom การเติบโตของการใช้ Zoom ของผู้ใช้นานาชาติประสบความสำเร็จชั่วเวลาแค่ข้ามคืน แต่อย่างไรก็ตามในท่ามกลางการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้แพลตฟอร์ม Zoom ก็ขาดการป้องกันการเข้าถึง “Zoom Bomber” จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ การสร้างประเด็นข่าวของเด็กนักเรียน กลุ่มผู้คอมเมนต์ และกลุ่มอื่นๆ ที่นำเสนอภาพลามก หรือภาพโป๊อนาจาร การใช้ภาษาที่หยาบคาย และข้อความคอมเมนต์ แสดงถึงความเกลียดชังผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ กรณีดังกล่าวนี้ คือผลกระทบทางลบการใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อสังคมโดยรวม ดังนั้นองค์กร บริษัทต่าง ๆ จึงดำเนินการเคลื่อนไหวอย่างรีบเร่งในการเตือนสติต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จนกระทั่งนำไปสู่การออกประกาศตักเตือนและการสร้างระบบความปลอดภัยจากผู้ที่จะเข้าถึงการใช้ได้ โดยการไม่ให้บัญชีผู้ใช้อย่างง่าย ๆ ที่กำหนดโดยบริษัทผู้ผลิตแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ๆ กรณีที่กล่าวถึงนี้จะเห็นว่าการป้องกันผลกระทบทางลบทางการใช้เทคโนโลยีนั้นมิได้เกิดจากการโน้มน้าวสนับสนุนของภาครัฐแต่เกิดจากนโยบายของบริษัทผู้ผลิตเทคโนโลยีนั้น ๆ เอง

1.4 ใช้เมื่อผู้โน้มน้าวสนับสนุนใช้เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีในสภาพปัจจุบัน ผู้โน้มน้าวสนับสนุนจำนวนมากได้ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสร้างการโน้มน้าวจนเป็นเรื่องปกติ ในระดับพื้นฐานที่สุดนั้น สื่อทางสังคมได้ถูกใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการให้การโน้มน้าวสนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น การสร้างเรื่องราวซึ่งเป็นเทคนิคหลักของการโน้มน้าวสนับสนุนนั้น การตีความและการทำให้สารสนเทศมีความหมายรวมทั้งการสร้างเรื่องราวความเป็นไป

.....
ที่ต้องใช้เทคโนโลยีสื่อสารทางสังคมเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการใส่สารสนเทศใหม่ ๆ ในขณะที่การ
หลังไหลของสารสนเทศที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ

การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมของข้อมูลสารสนเทศมิใช่เพียงจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการ
สร้างการโน้มน้าวและการสร้างเผยแพร่เนื้อหาสาระหลักแล้ว หากแต่ยังทำให้สาธารณชนทั่วไปเข้ามามีส่วนผูกพัน
ในการโน้มน้าวซึ่งกันและกันอีกด้วย ความสามารถที่เพิ่มขึ้นของสาธารณชนในการรวบรวมความต้องการผ่านการ
ใช้เทคโนโลยีสื่อออนไลน์ได้เป็นสิ่งทำลายหักล้างกระบวนการบริหารจัดการจากบนลงล่างให้กลายเป็นเรื่อง
ที่ล้าสมัยโดยสิ้นเชิง เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อทุก ๆ สิ่งที่จะนำมาใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สร้างประเด็นที่
เฉพาะเจาะจงสำหรับการโน้มน้าวทางการเมือง

1.5 ใช้เมื่อผู้โน้มน้าวให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางแม้ว่าประเด็นที่มีอยู่เป็นเทคโนโลยี การใช้และให้
ความสำคัญเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินการโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายตามที่กล่าวผ่านมานั้น แต่ต้อง
ตระหนักเสมอว่าสิ่งเหล่านั้นก็คือเทคโนโลยีแม้ว่าจะมีความก้าวหน้าหรือมีสมรรถนะในการดำเนินงานเช่นไรก็ตาม
ก็ไม่สามารถหรือแทนที่มนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กรที่เข้ามาร่วมกันอยู่ภายใต้สาเหตุใดสาเหตุหนึ่งไม่ได้
การนำเทคโนโลยีมาใช้ควรคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ในฐานะของประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านความเชื่อ
ค่านิยม และอุดมคติทางการเมือง ดังนั้นผู้โน้มน้าวสนับสนุนที่พยายามใช้พลังของเทคโนโลยีในการดำเนินงานโน้มน้าว
ให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายจะต้องตระหนักในเสียงเรียกร้องของประชาชนให้เป็นศูนย์กลางหรือสิ่งสำคัญใน
การโน้มน้าวมากกว่าโดยเฉพาะการสร้างและใช้พลังทางวัฒนธรรมเพื่อการโน้มน้าวสนับสนุนให้เกิดนโยบายต่าง ๆ
ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีควรเป็นไปเพื่อรับใช้การโน้มน้าวสนับสนุนมากกว่าจะให้เทคโนโลยีใช้ผู้โน้มน้าว
สนับสนุน โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายในระดับโลก (เช่น การลดภาวะ
โลกร้อน) นั้น การใช้เทคโนโลยีสำหรับการโน้มน้าวจะมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการสร้างพลังร่วมกันของประชน
ชนให้ตระหนักถึงอันตรายในเรื่องนี้จนกระทั่งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนนโยบายของผู้ปกครองต่าง ๆ ในโลกนี้

ประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการตอบคำถามว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร สื่อทางสังคม
ประเภทต่าง ๆ จะนำมาใช้ตอบสนองการโน้มน้าวสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายได้อย่างไร ซึ่งเป็น
คำถามสำคัญคำถามแรก ต่อไปก็เป็นคำถามที่สองและคำตอบต่อคำถามดังกล่าว

2. นักประเมินสามารถทำอะไรได้บ้าง

เมื่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนำเข้ามาถึงบทบาทอิทธิพลที่สำคัญต่อการดำเนินการโน้มน้าวสนับสนุน
ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ก็ย่อมแน่นอนว่าต้องส่งผลต่อการดำเนินการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน
เปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นประเด็นที่นักประเมินพึงกระทำได้เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้แก่

2.1 สนับสนุนผู้โน้มน้าวให้เป็นผู้ขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีในการโน้มน้าวโดยตรง นักประเมินเชิง
โน้มน้าวสามารถใช้ทักษะและความรู้ของตนเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อทำการประเมินความพร้อมขององค์กร
หน่วยงานและบุคคลที่ทำหน้าที่โน้มน้าวสนับสนุนนโยบาย ว่ามีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีมากน้อยเพียงไรใน
ประเด็นดังต่อไปนี้

.....

1) วัดความพร้อมในการจัดเตรียมและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสร้างการโน้มน้าวสนับสนุน เช่น การสื่อสาร การสร้างและเล่าเรื่องราวหรืออื่น ๆ

2) วัดความรู้และทักษะในการโน้มน้าวที่สัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งจริยธรรมในการใช้และตัดสินใจเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล และชุมชนตลอดจนการนำมาใช้ในกระบวนการจัดทำนโยบาย

3) วัดทักษะความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีที่ส่งสัญญาณให้เห็นถึงความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญในความไม่เท่าเทียมกัน

4) วัดทักษะความรู้และโอกาสในการโน้มน้าวสนับสนุนเมื่อเทคโนโลยีนำเข้ามาแทรกแซงใช้ในประเด็นการโน้มน้าวนั้น ๆ รวมทั้งการวัดความรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนที่อยู่ต่างพื้นที่ภูมิศาสตร์

5) วัดการบรรลุความสำเร็จหรือการเข้าถึงและทักษะการโน้มน้าวสนับสนุนที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการทำการตัดสินใจขององค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรภาคเอกชน บริษัทเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมของบริษัทนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันของผู้รับบริการ

2.2 สนับสนุนผู้โน้มน้าวที่กระทำการเคลื่อนไหวทางสังคมให้ปรับเปลี่ยนพลังอำนาจ ในการดำเนินงานโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้น เราจะพบว่า ผู้โน้มน้าวสนับสนุนบางคนให้ความสนใจมุ่งเน้นลงลึกไปสู่การใช้เทคโนโลยีช่วยในการโน้มน้าวสนับสนุน แต่ยังมีผู้โน้มน้าวอีกส่วนหนึ่งมุ่งเน้นไปที่การหาทางเปลี่ยนแปลงพลังอำนาจของบุคคลที่มีต่อเทคโนโลยีและการกำหนดประเด็นนโยบายอื่น ๆ โดยใช้การเคลื่อนไหวทางสังคม ดังนั้นในการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน นักประเมินจำเป็นต้องพิจารณาให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการประเมินการเคลื่อนไหวทางสังคมด้วยว่ามีลักษณะอย่างไร และเกิดผลลัพธ์อะไร คำนิยามหรือการให้คำอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสังคม อาจถูกกลืนหายไปจากนักประเมินเชิงโน้มน้าว เพราะเหตุว่า กรอบความคิดและแนวทางการประเมินอื่น ๆ ที่มีและใช้อยู่กันอย่างแพร่หลายนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะให้เกิดความเข้าใจได้ว่าการเคลื่อนไหวทางสังคม มีความคืบหน้าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ การถ่ายโยงสมรรถภาพและกลยุทธ์การเคลื่อนไหวก่อให้เกิดพลังในระยะยาวเพียงไร ประเด็นเหล่านี้คือสิ่งที่นักประเมิน พึงทำการประเมินเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่จะช่วยผู้โน้มน้าวสนับสนุนให้ดำเนินการได้ดียิ่งขึ้น

2.3 สร้างความแข็งแกร่งของทักษะข้อมูลขนาดใหญ่ นักประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนจำเป็นต้องมีทักษะที่แข็งแกร่งเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ มีความเข้าใจ รู้จักจำแนกระเบียบวิธีที่จะนำมาใช้ นักประเมินควรสามารถใช้เครื่องจักรการเรียนรู้ (หรือปัญญาประดิษฐ์) ในการช่วยเหลือผู้โน้มน้าวสนับสนุนให้ใช้สื่อทางสังคมได้อย่างน่าเชื่อถือ มีเหตุผล มีพลังและสามารถที่จะบอกเล่าเรื่องราวไปสู่ความสำเร็จให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แม้ว่าสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบันขอขบการประเมินการโน้มน้าวสนับสนุนค่อนข้างเน้นไปทางข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพอย่างมาก โดยที่ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้นมีอย่างจำกัดก็ตาม และเมื่อทำการวิเคราะห์ก็มักจะใช้การวิเคราะห์ตัวแปรทวิมิติได้ใช้การวิเคราะห์ตัวแปรพหุ ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลเชิงปริมาณที่มีอยู่นั้นเป็นข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมมากกว่า ด้วยเหตุนี้ความรู้และทักษะที่สำคัญจำเป็นของนักประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุน จึงต้องมีความแข็งแกร่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณขนาดใหญ่โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ตัวแปรพหุด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นเมื่อนักประเมินได้ทำงานร่วมกับนักโน้มน้าวสนับสนุนที่มีความเข้าใจ สามารถจัดกระทำและโน้มน้าวด้วยข้อมูลขนาดใหญ่ ก็จะทำให้ให้นักประเมิน

.....
สามารถทำการสังเกต สัมภาษณ์และจัดทำเอกสาร เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการณ์โน้มน้าวของผู้ทำการโน้มน้าวได้
เป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งนั้น นักประเมินก็ต้องมีทักษะที่จะทำให้ข้อมูลขนาดใหญ่ได้รับการจัดการและ
ประเมินเกี่ยวกับการ โน้มน้าว วิเคราะห์ ตีความและบอกเล่าเรื่องราวโน้มน้าวให้เป็นที่ยอมรับอย่างสมเหตุสมผล

แนวโน้มน้าวในอนาคตของการประเมิน

จากบทบาทความก้าวหน้าของเทคโนโลยีของสื่อทางสังคมและแพลตฟอร์มออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ซึ่ง
ส่งผลต่อผู้โน้มน้าวสนับสนุนในการดำเนินงานโน้มน้าวสนับสนุนนโยบายและนักประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนตาม
ประเด็นที่น่าเสนอในหัวเรื่องที่ผ่านมา นั้น สามารถที่จะคาดการณ์ถึงแนวโน้มในอนาคตของการประเมินเชิงโน้มน้าว
สนับสนุนเปลี่ยนแปลงนโยบายได้ตามประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นแรก เนื่องจากพัฒนาการทางความคิดของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนเปลี่ยนแปลงนโยบาย
เกิดขึ้นภายใต้บริบทของสังคมในซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นวิธีการปฏิบัติการดำเนิน
กิจกรรมการโน้มน้าวสนับสนุนและการประเมินหรือแม้กระทั่งบทบาทของนักประเมินจึงอิงอยู่บนพื้นฐานของสังคม
ประชาธิปไตย ความมีเสรีภาพในการสื่อสารและสามารถที่จะดำเนินกิจกรรมการโน้มน้าวได้อย่างถูกกฎหมาย
ดังนั้นหากนำแนวคิดวิธีการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนไปใช้จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าวและแสวงหา
วิธีการดำเนินการประเมินที่เหมาะสมจนกระทั่งนำไปสู่การสร้างกรอบความคิดการประเมินเป็นของตนเอง

ประการที่สอง การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างเรื่องราวการโน้มน้าวสนับสนุนจะเป็นส่วนผสมที่สำคัญ
สองส่วน คือ ใช้ทั้งการวิเคราะห์สร้างเรื่องราว ใช้วิธีการเชิงคุณภาพและใช้วิธีการเชิงปริมาณ โดยเฉพาะการ
วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่โดยใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณร่วมกับกับใช้เครื่องจักรการเรียนรู้หรือ
ปัญญาประดิษฐ์ ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบอกเล่าเรื่องราวเพื่อสร้างการสื่อสารให้กับผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียยอมรับอย่างกว้างขวาง

ประการที่สาม นักประเมินและนักสร้างความเคลื่อนไหวทางสังคมร่วมสร้างความเข้าใจที่แข็งแกร่งไป
ด้วยกันที่จะทำให้การดำเนินงานประเมินมีความหมาย มีความสอดคล้องทางวัฒนธรรม ไม่ขัดขวาง เป็นอุปสรรค
ต่อการได้คุณค่าที่แท้จริงของการโน้มน้าว รวมทั้งช่วยนำไปส่งเสริมปรับปรุงการดำเนินงาน อย่างเป็นปัจจุบัน

ประการที่สี่ นักประเมินและผู้โน้มน้าวสนับสนุนที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการดำเนินงานจะ
ร่วมกันปรับให้ความหมายเกี่ยวกับวิธีการและสมรรถภาพการทำงานที่มีความสอดคล้องกับโลกของข้อมูลขนาดใหญ่
และความก้าวหน้าไกลของเทคโนโลยีการสื่อสารที่เป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ประการที่ห้า ผู้ให้ทุนสนับสนุนการดำเนินงานของนักประเมินและนักโน้มน้าวจะเคียงข้างให้การสนับสนุน
ในการสร้างสมรรถภาพให้กับบุคคลที่กล่าว มีความรู้ที่แข็งแกร่งเกี่ยวกับเทคโนโลยีและข้อมูล

ประการที่หก ผู้ให้ทุนสนับสนุนจะให้ทุนโดยตรงไปยังนักสร้างนวัตกรรมที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับ
เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้สร้างความเสี่ยงและทดลองสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งให้
แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยเฉพาะการเรียนรู้จากความล้มเหลวร่วมกับนักประเมินและนักโน้มน้าว

กล่าวโดยสรุปทิศทางการโน้มน้าวในอนาคตของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนเปลี่ยนแปลงนโยบาย
นั้น จะเกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย การปรับเปลี่ยน กรอบความคิดการประเมินแบบดั้งเดิมลงไป มีการแสวงหา
วิธีการเทคนิคใหม่ ๆ ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพระดับลึกที่ใช้วิธีการ

เก็บข้อมูลอย่างเข้มข้นและข้อมูลเชิงปริมาณขนาดใหญ่ที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมผ่านระบบเทคโนโลยีการสื่อสารแพลตฟอร์มออนไลน์ประเภทต่าง ๆ แล้วใช้วิธีการวิเคราะห์พรรณนาเล่าเรื่องราวผสานเข้ากับการใช้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีประกอบการดำเนินงานในกรณีข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขณะที่ข้อมูลเชิงปริมาณก็จะใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ที่ซับซ้อนประเภทการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณมากยิ่งขึ้น

ในแง่ของผู้ประเมิน นักโน้มน้าวและผู้ให้ทุนสนับสนุนนั้น ก็จะเคียงข้างไปด้วยกันในการสร้างความแข็งแกร่งด้านความรู้และทักษะการประเมินและการใช้ผลการประเมินสำหรับการโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย รวมทั้งสร้างความไว้วางใจให้เกิดการยอมรับผลการประเมินที่บอกเล่าเรื่องราวการริเริ่มปฏิบัติการโน้มน้าวอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้ทำหน้าที่สร้างนโยบาย

นอกจากนั้นแล้วการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนเปลี่ยนแปลงนโยบายก็จะมีพัฒนาการสร้างความรู้ใหม่ ๆ อันเกิดขึ้นจากการดำเนินงานประเมินในแต่ละซีกส่วนภูมิภาคของโลก ที่แต่ละประเทศพื้นที่มีบริบททางสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างกัน

บทสรุป

บทความนี้นำเสนอเกี่ยวกับแนวคิดของการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากประสบการณ์ทำงานภาคสนามของนักประเมินในประเทศสหรัฐอเมริกาและนักทฤษฎีการประเมินจำนวนหนึ่ง แล้วก็พิมพ์เผยแพร่แนวคิดของตนลงในเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะเอกสารที่สำคัญล่าสุด คือ วารสาร “New Directions for Education” ฉบับที่ 171 ปีใบไม้ร่วง (Fall) 2021 ภายใต้ชื่อ “Evaluating Advocacy and Policy Change : The Stage of the Field and Innovations” สารของบทความที่นำเสนอ ผู้เขียนเรียบเรียงมาจากแหล่งเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ทำบทความนี้โดยมีความครอบคลุมตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ความหมายลักษณะและธรรมชาติ วิธีดำเนินการ บทบาทของนักประเมิน เทคโนโลยีกับการประเมิน และแนวโน้มในอนาคตของการประเมินเพื่อโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนกระตุ้นเตือนคือ วิธีการประเมินนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรมในประเทศซีกโลกทางตะวันตก โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งย่อมมีความแตกต่างกันอย่างมากกับบริบทของประเทศในซีกโลกตะวันออก โดยเฉพาะกับประเทศไทยที่มีบริบททางสังคม วัฒนธรรม การศึกษา และเฉพาะอย่างยิ่งทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมากกับประเทศที่เป็นต้นคิดวิธีการนี้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นท้าทายทางวิชาการและการปฏิบัติในโลกแห่งความเป็นจริงของประเทศไทยหากจะนำวิธีการประเมินเชิงโน้มน้าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายมาใช้

References

- Buosonte, R. (2007). **Direction and Area of Evaluation**. 2nd ed. Bangkok. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Chapman, J., and Wameyo, A. (2001). **Monitoring and Evaluating Advocacy: A Scoping Study**. Prepared for ActionAid, with Funding from the UK Department of International Development (DFID) and Comic Relief.

-
- Coffman, J. (2007a). **Undated PowerPoint Presentation of Advocacy Field Building**. Author's Personal Archive. Copy in Possession of Author.
- _____. (2009). **Overview of Current Advocacy Evaluation Practice**. Center for Evaluation Innovation.
- Fox, K., and Post, M. (2021). **“Evaluating power building: Concepts and Considerations for Advocacy Evaluators”** in *New Directions for Evaluation*. Number 171 Fall 2021, 59-70.
- Guthrie, K., Louie, J., David, T., and Foster, C. (2005). **The Challenge of Assessing Policy and Advocacy Activities: Strategies for a Prospective Evaluation Approach**. Blueprint Research and Design.
- Gardner, A. L., and Brindis, C. D. (2017). **Advocacy and Policy Change Evaluation: Theory and Practice**. Stanford University Press.
- Kane, R., Levine, C., Orians, C., and Reinelt, C. (2021). **“Contribution Analysis: A Promising Method for Assessing Advocacy’s Impact”** in *New Directions for Evaluation*. Number 171 Fall 2021, 45-57.
- Lynn, J., and Mehta, T. (2021). **“As Technology Disrupts Equity, Advocates Take Action: Where do Evaluators fit in?”** in *New Directions for Evaluation*. Number 171 Fall 2021, 19-131.
- Lemire, S.T., et al. (2012). **“Making Contribution Analysis work: A Practical Framework for Handling Factors and Alternative Explanations”**. *Evaluation* 18(3): 294-309.
- Mayue, J. (2001) **“Address-ing Attribution Analysis: Using Performance Measures Sensibly”**. *Canadian Journal of Program Evaluation* 16(1): 1-24
- Obar, J., Zube, P., and Lampe, C. (2011). **“Advocacy 2.0: An Analysis of How Advocacy Groups in the United States Perceive and use Social Media as Tools for Facilitating Civic Engagement and Collective Action”**. *Journal of Information Policy* 2: 1–25.
https://en.wikipedia.org/wiki/Advocacy_evaluation.pdf.
- Patton, M. Q. (2008). **“Advocacy Impact Evaluation”**. *Journal of MultiDisciplinary Evaluation* 5(9): 1–10.
- Raynor, J., Coffman, J., Stachowiak, S., and Raynor, J. (2021). **An Introduction to Policy Advocacy Evaluation in New Directions for Evaluation**. Number 171 Fall 2021, 11-18.
- Sonia, S. T., Saltzman, A., and Spilker. S. (2021). **“The art and Science of Developmental and Advocacy Evaluation”** in *New Directions for Evaluation*. Number 171 Fall 2021, 19-29.
- Tsui, J., Hearn, S., and Young, J. (2014). **Monitoring and Evaluation of Policy Influence and Advocacy**. Overseas Development Institute. Working Paper 395.

-
- Taylor, E., Schiro-Biidabinikwe., and Cram, A. (2021). **“Who Puts the Value in Evaluation? The Need for Self-reflection and Transparency in Advocacy and Policy Change Evaluation”** in *New Directions for Evaluation*. Number 171 Fall 2021, 83-94.
- Wimbush, E., and et al. (2012). “Application of Contribution Analysis to Outcome Planning and Impact Evaluation”. *Evaluation* 18(3): 310-329.